

Apžvalga 06

LT

Komisijos parengta 2022 m. metinė ES biudžeto valdymo ir veiklos rezultatų ataskaita

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

2023

Turinys

	Dalis
Santrauka	I–VI
Įvadas	01–05
Apimtis ir metodas	06–10
MVVA rengimas ir priėmimas	11–20
Su veiksmingumu susijusios mintys 2022 m. MVVA I tome	21–37
Veiksmingumo ataskaitos	21–24
MVVA suderinamumas su mūsų ataskaitomis	25–36
Su veiksmingumu susijusių kiekybinių teiginių tikslumas 2022 m. MVVA I tome	37
Baigiamosios pastabos	38–44
Priedai	
I priedas. Įvairių dalyvių funkcijos rengiant pagrindinius Komisijos veiksmingumo ataskaitų dokumentus	
II priedas. Programų veiksmingumo ataskaitos	
Santrumpos	
Terminų žodynelis	
Audito Rūmų grupė	

Santrauka

I Kasmet savo metinėje valdymo ir veiklos rezultatų ataskaitoje (MVVA) Komisija pateikia ES biudžeto valdymo ir ES programų bei politikos veiksmingumo ataskaitą. Ją patvirtinus, Komisijos narių kolegija prisiima bendrą politinę atsakomybę už ES biudžeto valdymą. Ši ataskaita yra pagrindinis dokumentas vykdant metinę biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą, pagal kurią Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos rekomendacija, reikalauja, kad Komisija atsiskaitytų už ES biudžeto vykdymą.

II Komisija mums privalo pateikti konkrečių metų MVVA iki kitų metų birželio mėn. pabaigos. Kadangi turime nedaug laiko peržiūrėti ataskaitą prieš prasidedant metinei biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrai, tikrinome, kaip Komisija parengė 2022 m. MVVA ir teikė ataskaitas dėl su veiksmingumu susijusių klausimų, daugiausia dėmesio skirdami I tomui. Be to, mūsų [2022 m. metinėje ataskaitoje](#) yra skyrius apie veiksmingumą, kuriame pateiktos pagrindinės mintys apie veiksmingumą, surinktos iš 2022 m. paskelbtų specialiųjų ataskaitų.

III Kadangi tai yra apžvalga, o ne audito ataskaita, savo darbą grindėme viešai prieinama informacija ir savo ankstesniu audito darbu. Taip pat gavome informacijos ir paaiškinimų iš Komisijos. Apžvalgoje atsižvelgiama į suinteresuotųjų subjektų interesus, konkrečiau – į 2023 m. gegužės mėn. Europos Parlamento ataskaitą dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo.

IV Apskritai, rengdami apžvalgą nustatėme, kad 2022 m. MVVA I tomas atitiko Komisijos organizacinio valdymo tarybos strategines gaires, kai ji pristatė su 2022 m. biudžeto valdymu susijusius faktus ir rezultatus. Taip pat anksčiau pranešėme, kad Komisija turėjo geras, gerai apibrėžtas MVVA rengimo procedūras, tačiau dar būtų galima pagerinti duomenų kokybę.

V Mūsų [Specialiojoje ataskaitoje 09/2022](#) ir mūsų [2021 m. metinėje veiksmingumo ataskaitoje](#) pateikta pastaba, susijusi su Komisijos per didelę sumą apskaičiuotu klimato srities išlaidoms skirtu įnašu bendros žemės ūkio politikos srityje, taip pat buvo svarbi 2022 m. MVVA. Atnaujinta naujos bendros žemės ūkio politikos stebėjimo metodika bus taikoma nuo 2023 m. Dėl mūsų [2022 m. metinės ataskaitos](#) turinio, MVVA atsispindi tai, kad Komisijos išvados dėl konkrečių išlaidų sričių skiriasi nuo Audito Rūmų išvadų – Audito Rūmai praneša daugiau klaidų, darančių poveikį mokėjimų tvarkingumui.

VI Mums atlikus MVVA I tome pateiktų pagrindinių finansinių tvirtinimų peržiūrą kitų neatitikimų nenustatyta.

Įvadas

01 Metinė valdymo ir veiklos rezultatų ataskaita (MVVA) yra Komisijos aukšto lygio metinė ES biudžeto veiksmingumo ataskaita. Tai labai svarbus indėlis į metinę biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą, pagal kurią Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos rekomendacija, tikrina, kaip vykdomas ES biudžetas. MVVA yra viena iš Komisijos integruotųjų finansinių ir atskaitomybės ataskaitų. Kitos ataskaitos yra ES konsoliduotosios metinės finansinės ataskaitos, ilgalaikė ES biudžeto gaunamų ir netenkamų pinigų srautų prognozė (2024–2028 m.), praėjusiais metais atliktų vidaus auditų ataskaita biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai ir tolesnių veiksmų, susijusių su praėjusių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu, ataskaita. Teisinis terminas, iki kurio Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams turi pateikti n metų MVVA, yra n+ 1 metų birželio mėn. pabaiga.

02 Komisija pirmą kartą MVVA parengė dėl 2015 m., joje buvo sujungtos dvi ankstesnės ataskaitos: pasiektais rezultatais pagrįsta Sąjungos finansų vertinimo ataskaita¹ ir apibendrinamoji ataskaita², kurioje apibendrinamos Komisijos deleguotųjų leidimus suteikiančių pareigūnų metinės veiklos ataskaitos (MVA). Sujungdama dvi anksčiau atskiras ataskaitas, Komisija siekė biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai parengti vieną dokumentą, apimantį ES biudžeto valdymą ir Komisijos atliktą gautų rezultatų vertinimą. Finansiniame reglamente (FR)³ reikalaujama, kad Komisija parengtų MVVA, kurioje būtų nustatyti konkretūs ataskaitų teikimo reikalavimai, ir pasiektais rezultatais pagrįstą Sąjungos finansų vertinimą.

03 Nuo 2020 m. MVVA sudaro trys tomai:

- o I tome išdėstyti pagrindiniai faktai ir rezultatai, susiję su biudžeto valdymu ir ES biudžeto apsauga;
- o II tome pateikiamas išsamus ES biudžeto vykdymo vaizdas ir apžvelgiama, kaip ES išlaidų programos padėjo įgyvendinti Pirmininkės U. von der Leyen politinius prioritetus (1 priedas), taip pat apžvelgiamos vidaus kontrolės ir finansų valdymo procedūros (2 priedas) ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) veiksmingumo ir atitikties aspektai (3 priedas);

---

¹ Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 318 straipsnis.

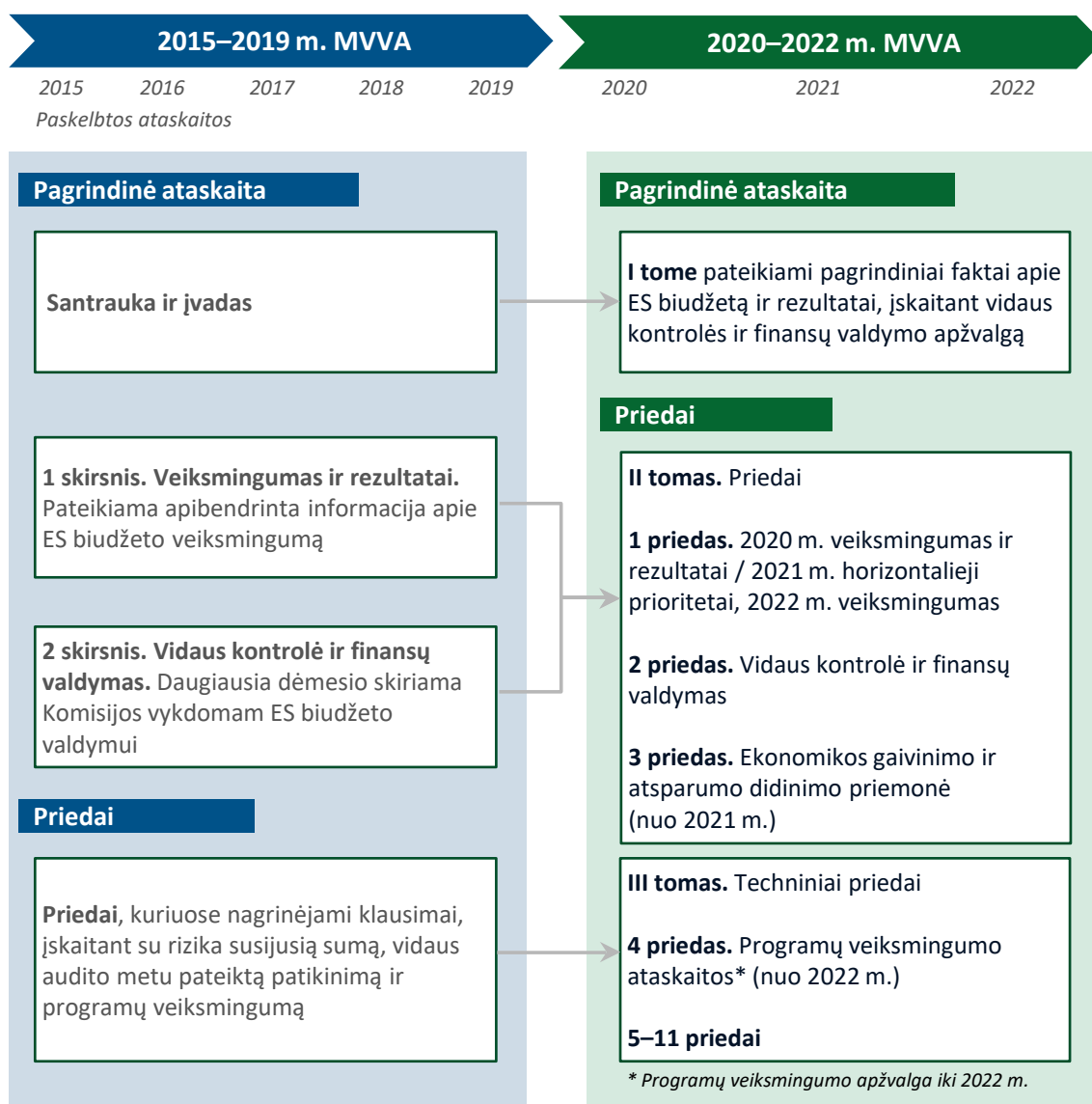
² Ankstesnio Finansinio reglamento 66 straipsnio 9 dalis.

³ Finansinio reglamento 247 straipsnio 1 dalies b ir e punktai.

- o III tome pateikiami aštuoni ataskaitų pagrindžiantys techniniai priedai, įskaitant, be kita ko, išsamias, standartizuotas ataskaitas dėl išlaidų programų veiksmingumo (4 priedas). Nuo 2022 m. MVVA jos vadinamos programų veiksmingumo ataskaitomis (PVA) (žr. [II priedą](#)).

04 1 diagramoje apibendrintas 2015–2022 m. MVVA pateikimas.

1 diagrama. MVVA struktūros raida

Šaltinis: Audito Rūmai.

05 2022 m. MVVA I tomas baigiamas vadovybės išvada ir Komisijos narių kolegijos pareiškimu, kad ji prisiima bendrą politinę atsakomybę už biudžeto valdymą. Šiame tome pranešama dėl:

- ES finansuoto atsako į Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą sukeltą krizę, įskaitant politinę, humanitarinę ir finansinę paramą Ukrainai; taip pat paramą valstybėms narėms, kad jos galėtų įveikti karo padarinius;
- ES lėšų, naudojamų atsigavimui po COVID-19 pandemijos skatinti, žaliesiems ir skaitmeniniams prioritetams ir EGADP įgyvendinimui;
- priemonių, skirtų ES biudžeto atskaitomybei, skaidrumui ir patikimam finansų valdymui užtikrinti, įskaitant EGADP kontrolę;
- naujo ES biudžeto apsaugos sąlygų režimo.

Apimtis ir metodas

06 Kasmet į savo metinę ataskaitą įtraukiame su ES biudžeto veiksmingumu susijusius aspektus. MVVA mums pateikiama kitų metų birželio mėn. (žr. **01** dalį), iki kurio turime užbaigti su atitinkamų metų metine ataskaita susijusį audito darbą. Tai šiek tiek riboja mūsų MVVA aprėptį mūsų tų pačių metų metinėje ataskaitoje. Dėl 2019, 2020 ir 2021 m. savo metinę ataskaitą padalijome į dvi dalis. Pirmoji dalis apėmė ES finansinių ataskaitų patikimumą ir jose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą. Antroji buvo susijusi su veiksmingumu ir buvo paskelbta netrukus po pirmos dalies.

07 Dėl 2022 m. grįžome prie savo praktikos, taikytos iki 2019 m., ir paskelbėme savo metinę ataskaitą kaip vieną tomą su skyriumi apie veiksmingumą, į kurį buvo įtrauktos 2022 m. paskelbtose specialiosiose ataskaitose pateiktos pagrindinės mintys apie veiksmingumą. Be to, skelbiame šią atskirą apžvalgą.

08 Ši apžvalga apima šiuos su Komisijos 2022 m. MVVA I tomu susijusius aspektus:

- o kaip Komisija parengė MVVA, įskaitant susijusias kontrolės priemones;
- o kaip Komisija teikia ataskaitas dėl su veiksmingumu susijusių klausimų, įskaitant MVVA suderinamumą su atitinkamomis Audito Rūmų ataskaitomis, ir kiekybinių pareiškimų tikslumą.

09 Kadangi tai yra apžvalga, o ne audito ataskaita, savo darbą grindėme viešai prieinama informacija, pavyzdžiui, Komisijos dokumentais ir savo ankstesniu darbu. Taip pat gavome atitinkamus paaiškinimus iš Komisijos (Biudžeto generalinio direktorato (BUDG GD)) ir Generalinio sekretoriato (Gen. sekr.) tarnybų ir patikrinome šių centrinių tarnybų vykdomą kontrolės veiklą rengiant MVVA.

10 Šioje apžvalgoje atsižvelgiama į suinteresuotųjų subjektų interesus, konkrečiau – į 2023 m. gegužės mėn. Europos Parlamento [ataskaitą dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo](#)⁴. Šioje ataskaitoje Audito Rūmai buvo raginami savo metinėje ataskaitoje arba, jei reikia, atskirame dokumente atsižvelgti į MVVA, kad būtų atsižvelgta į metinį biudžeto įvykdymo patvirtinimą. Tai, kad Komisija turi pateikti n metų MVVA iki n+ 1 m. birželio mėn. pabaigos, kartu su mūsų suinteresuotųjų subjektų interesu laiku gauti mūsų su MVVA susijusio darbo rezultatus iki n metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo, reiškia, kad peržiūrėti MVVA turėjome nedaug laiko. Todėl daugiausia dėmesio skyrėme I tomui.

---

⁴ 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento rezoliucija su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimų dėl Europos Sąjungos 2021 finansinių metų bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija ir vykdomosios įstaigos, dalį.

MVVA rengimas ir priėmimas

11 Komisijos organizacinio valdymo taryba⁵ pateikė strategines gaires dėl 2022 m. MVVA struktūros ir turinio. Gairėse nurodyta, kad MVVA I tomo stilius turėtų būti glaustas ir politinis, jame turėtų būti pateikta aukšto lygio 2022 m. ES biudžeto veiksmingumo apžvalga ir biudžeto valdymo rezultatų santrauka. MVVA rengimui vadovavo dvi Komisijos centrinės tarnybos: generalinis sekretoriatas ir BUDG GD, kurie vadovavosi organizacinio valdymo tarybos strateginėmis gairėmis.

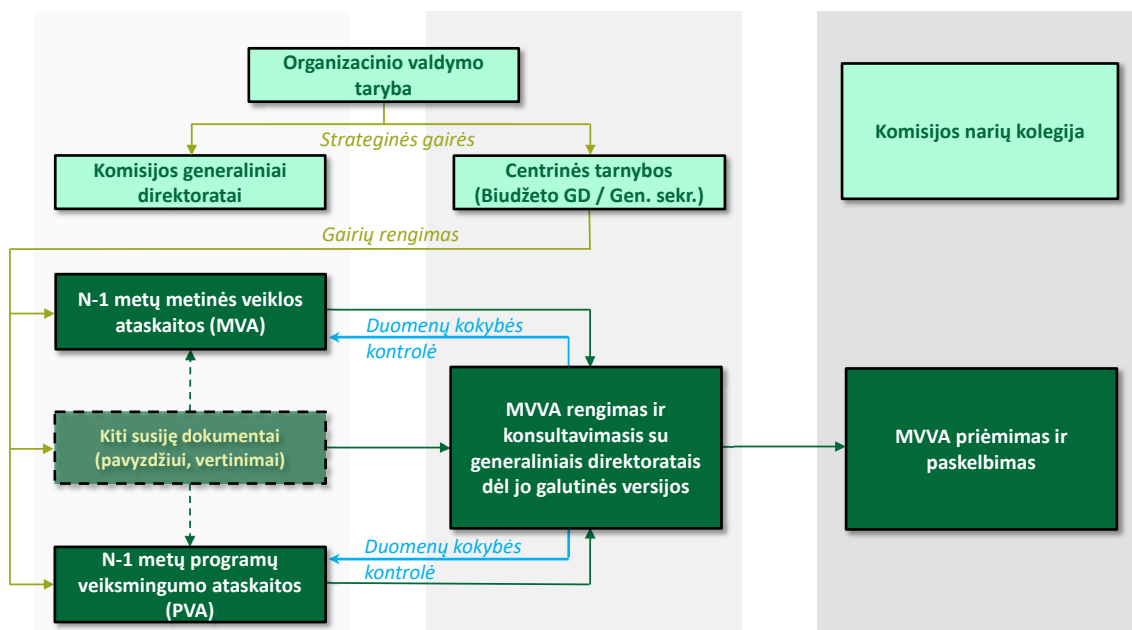
12 Šių metų strateginėse gairėse pagrindiniai nustatyti prioritetai, kurie turi būti įtraukti į 2022 m. MVVA, yra ES atsakas į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, COVID-19 pandemiją ir pagrindinius būsimus iššūkius (pavyzdžiui, klimato kaitą ir skaitmeninimą), taip pat atnaujinta informacija apie EGADP įgyvendinimą.

13 MVVA parengta remiantis Komisijos tarnybų, atsakingų už įvairias išlaidų programas ir MVA bei PVA rengimą, indėliu. BUDG GD kitiems generaliniams direktoratams pateikė išsamias instrukcijas, jiems padedančias parengti savo biudžeto rengimo dokumentus, įskaitant PVA ir MVA. Rengiant pagrindines MVVA mintis taip pat buvo atsižvelgta į atskirus vertinimus, kuriuose padaryta reikšmingų išvadų. **2 diagramoje** parodytas supaprastintas MVVA rengimo ir priėmimo procesas.

---

⁵ Heading 1.4 „The corporate management board“, *Communication to the Commission: Governance in the European Commission*, Briuselis, 2020 06 24, C(2020) 4240 final.

2 diagrama. MVVA procesas: nuo parengimo iki paskelbimo

Šaltinis: Audito Rūmai.

14 BUDG GD ir Generaliniam sekretoriatui parengus pirmąjį MVVA projektą, pradėtos tarpžinybinės konsultacijos ir Komisijos generalinių direktoratų (GD) buvo paprašyta pateikti grįžtamąją informaciją. Po šių konsultacijų projektą dar kartą peržiūrėjo BUDG GD ir Generalinis sekretoriatas, o vėliau – Komisijos narių kabinetai, tada jis buvo nusiųstas Komisijos narių kolegijai tvirtinti. **I priede** pateikiamos įvairių subjektų, dalyvaujančių rengiant MVVA, funkcijos.

15 Į MVVA III tomo techninius priedus buvo įtrauktos PVA, rodančios pažangą, padarytą siekiant kiekvienos išlaidų programos tikslų, naudojant atitinkamuose programos teisės aktuose apibrėžtus rodiklius. 2022 m. BUDG GD atnaujino savo rodiklių duomenų rinkimo sistemą į SAP grindžiamą priemonę su patogia naudoti sąsaja, kuria būtų galima naudotis įvedant duomenis GD lygmeniu. Komisijos teigimu, duomenų įvesties procese buvo integruotos duomenų kokybės patikros. Atliekant šiuos patikrinimus tikrinamas išsamumas, formatavimas (pavyzdžiui, data arba skaičius) ir pagrįstumas (skaičiai turi neviršyti pagrįstų intervalų). BUDG GD dar kartą peržiūrėjo duomenis po to, kai buvo parengtos PVA, remdamasis savo žiniomis apie programas.

16 MVA yra valdymo ataskaitos, kurias kiekvieno Komisijos generalinio direktorato vadovas siunčia Komisijos narių kolegijai. Šios ataskaitos yra susijusios su atitinkamo generalinio direktorato, o ne valdomų programų (kaip PVA atveju) veiksmingumu. MVA pateikiama finansinė ir valdymo informacija, įskaitant kiekvieno generalinio direktoriaus pasirašytą patikinimo pareiškimą, kuriame nurodoma, kad įdiegtomis kontrolės procedūromis užtikrinama, kad išlaidos yra teisėtos ir tvarkingos ir kad

ištekliai buvo panaudoti pagal paskirtį bei laikantis patikimo finansų valdymo principo. Centrinės tarnybos peržiūrėjo MVA projektus ir atsakingiems generaliniams direktoratams pateikė grįžtamąją informaciją.

17 Anksčiau pranešėme, kad Komisija turėjo geras, aiškiai apibrėžtas savo MVVA rengimo procedūras, tačiau ji nevisiškai kontroliavo informacijos apie veiksmingumą patikimumą ar jį užtikrino⁶.

18 Savo 2019 m. [metinėje veiksmingumo ataskaitoje](#) Komisijai rekomendavome toliau didinti programų ataskaitose ir MVVA pateikiamos informacijos apie veiksmingumą patikimumą. Komisija šiai rekomendacijai pritarė, tačiau nurodė, kad ji negali visiškai kontroliuoti ar užtikrinti kitų subjektų pateiktos informacijos apie veiksmingumą patikimumo.

19 Apie atsižvelgimą į šią rekomendaciją pranešėme savo 2022 m. [metinėje ataskaitoje](#) ir nurodėme, kad ši rekomendacija buvo įgyvendinta kai kuriais atžvilgiais. Taip buvo todėl, kad Komisijos centrinės tarnybos gairėse turėtų būti pateikta papildomos informacijos apie generalinių direktoratų atliekamas susijusių duomenų patikras, o šių patikrų rezultatai turėtų būti pateikti jų MVA. Komisija atsakė, kad parengė veiksmų planą, kuriuo siekiama atsižvelgti į Vidaus audito tarnybos rekomendacijas ir kuriuo bus užtikrintas kontrolės sistemos ir ataskaitų teikimo patobulinimas kito ataskaitų teikimo ciklo metu.

20 Be to, kalbant apie duomenų patikimumą, 10 iš 28 2022 m. paskelbtų specialiųjų ataskaitų buvo pateiktos rekomendacijos dėl duomenų rinkimo, stebėsenos ir ataskaitų dėl pagrindinių veiksmingumo rodiklių teikimo⁷. Komisija visoms šioms rekomendacijoms pritarė visiškai arba iš dalies, išskyrus vieną.

---

⁶ Europos Audito Rūmų ataskaita „ES biudžeto veiksmingumas. Padėtis 2019 m. pabaigoje“, 1.8 ir 1.13 dalys.

⁷ Specialiosios ataskaitos 01/2022, 15/2022 ir 27/2022.

Su veiksmingumu susijusios mintys 2022 m. MVVA I tome

Veiksmingumo ataskaitos

21 2022 m. MVVA I tomas atitiko organizacinio valdymo tarybos gaires ir joje pateikta aukšto lygio veiksmingumo apžvalga, kurioje visų pirma nagrinėjami tokie pagrindiniai klausimai kaip ES parama Ukrainai, EGADP ir patikimas finansų valdymas.

22 ES lėšų panaudojimo rezultatams pasiekti gali prireikti kelerių metų. Biudžetiniai įsipareigojimai patvirtinami prieš atliekant mokėjimus, o programų įgyvendinimo rezultatai pirmaisiais daugiametės finansinės programos (DFP) laikotarpio metais dažnai nėra lengvai išmatuojami. Pagal ankstesnę DFP įgyvendintos programos ir toliau gali duoti rezultatų pagal dabartinę DFP. Dėl šios priežasties MVVA III tome pateiktose PVA buvo nurodyta informacija apie ankstesnio 2014–2020 m. DFP laikotarpio programas.

23 2022 m. 2021–2027 m. DFP dar buvo ankstyvame įgyvendinimo etape. Be to, teikiant ataskaitas dėl pasidalijamojo valdymo programų ir atitinkamų jų rodiklių reikalingi valstybių narių duomenys, o tai dėl programų pobūdžio užtrunka šiek tiek laiko. Tai reiškia, kad 2022 m. MVVA ir PVA, susijusiose su pasidalijamuoju valdymu, buvo pateikti veiksmingumo duomenys iki 2021 m. gruodžio 31 d., o programos, kurioms taikomas tiesioginis ir netiesioginis valdymas, gali apimti duomenis iki 2022 m. gruodžio 31 d.

24 2021 m. MVVA I tome buvo dalis, įskaitant grafinį pristatymą, skirta ankstesnio DFP laikotarpio programų raidai (taip pat žr. **27** dalį). Tai buvo padaryta remiantis programų lygmens rodiklių duomenimis. ES biudžetas ir jo išlaidų programos sudaro sudėtingą ekosistemą, todėl buvo naudinga pamatyti bendrą pristatymą apie jo įgyvendinimą. 2022 m. MVVA I tome tokios konsoliduotos informacijos nebuvo, nors informacija buvo prieinama programų lygmeniu.

MVVA suderinamumas su mūsų ataskaitomis

25 2022 m. paskelbėme 28 specialiąsias ataskaitas. Jose aptariama daug iššūkių, su kuriais ES susiduria įvairiose išlaidų ir politikos srityse. Mūsų 2022 m. metinėje ataskaitoje šios mintys suskirstytos į penkias strategines sritis: COVID-19;

konkurencingumas; atsparumas ir ES vertybės; klimato kaita, aplinka ir gamtos ištekliai; fiskalinė politika ir viešieji finansai. Audito proceso pobūdis yra toks, kad mūsų auditų metu daugiausia buvo tikrinamos išlaidos iki 2022 m., todėl 2022 m. MVVA nagrinėjamos temos (pavyzdžiui, Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, EGADP) iš esmės nebuvo įtrauktos į konkrečią mūsų 2022 m. specialiųjų ataskaitų apimtį. Tačiau šiose specialiosiose ataskaitose ir Komisijos MVVA I tome buvo nagrinėjamos bendros temos, įskaitant klimato kaitą, skaitmeninimą ir atsaką į COVID-19.

26 MVVA I tome pateikiama iš ES biudžeto ir pagal priemonę „NextGenerationEU“ skiriamos paramos klimato aspekto integravimui apžvalga. Bendra 119,4 milijardo eurų suma, apie kurią pranešė Komisija, apima 17,6 milijardo eurų bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) lėšų. Savo [2021 m. metinėje veiksmingumo ataskaitoje](#), taikydami tą pačią metodiką su klimatu susijusioms BŽŪP išlaidoms stebėti, kurią naudojome savo [Specialiojoje ataskaitoje 09/2022](#) dėl klimato srities išlaidų, apskaičiavome, kad 2021 m. Komisijos pranešta suma (17,2 milijardo eurų) buvo padidinta 8,9 milijardo eurų. Kadangi naujosios BŽŪP stebėjimo metodika bus taikoma pasibaigus pereinamajam laikotarpiui nuo 2023 m., 2022 m. Komisija naudojo tą pačią metodiką kaip ir 2021 m. Todėl mūsų pastaba dėl sumos padidinimo taip pat aktuali 2022 m. MVVA.

27 Savo [2019 m. metinėje veiksmingumo ataskaitoje](#) Komisijai rekomendavome ir toliau teikti ataskaitas dėl ES išlaidų programų veiksmingumo bent tol, kol atliekami dideli mokėjimai, susiję su konkrečiu DFP laikotarpiu. Komisija šiai rekomendacijai pritarė. Savo [2022 m. metinėje ataskaitoje](#) pranešėme, kad į šią rekomendaciją atsižvelgta, ir laikėmės nuomonės, kad ji buvo visiškai įgyvendinta.

28 MVVA I tome Komisija pažymėjo, kad buvo įdiegtos veiksmingos priemonės ES biudžeto atskaitomybei, skaidrumui ir patikimam finansų valdymui užtikrinti. Remdamasi kontrolės ir auditų rezultatais, ji pranešė, kad rizika atliekant mokėjimą buvo įvertinta 1,9 %. Ji buvo panaši į 2021 m. ir arti 2 % reikšmingumo ribos. Komisija taip pat pranešė, kad įvertinta rizika užbaigimo metu buvo 0,9 %, o tai atitinka likusį klaidų lygį programos ciklo pabaigoje, kai buvo įgyvendintos visos kontrolės priemonės ir atliktos pataisos.

29 Savo metinėje ataskaitoje pranešame apie su Komisijos vidaus kontrole ir patikimu finansų valdymu susijusius trūkumus. Savo [2022 m. metinės ataskaitos](#) 1 skyriuje (žr. 1.33–1.35 dalis) pažymėjome, kad 2022 m. Komisijos 1,9 % įvertinta rizika atliekant mokėjimą yra gerokai mažesnė už mūsų įvertintą 4,2 % klaidų lygį. Audito Rūmai šį klaidų lygį apskaičiuoja laikydamiesi jiems pagal [ES sutartį suteiktų įgaliojimų](#) pateikti patikinimo pareiškimą.

30 Savo atsakymuose į mūsų metinės ataskaitos 1 skyriaus pastabas Komisija nurodė esanti įsitikinusi, kad MVVA pateikta informacija apie riziką atliekant mokėjimą (2022 m.: 1,9 %) atspindi klaidų lygį atliekant mokėjimą, ir pažymėjo, kad jos išvados dėl konkrečių išlaidų sričių skyrėsi nuo Audito Rūmų išvadų.

31 Viena iš pagrindinių Audito Rūmų ir Komisijos nurodytų procentinių dalių skirtumo priežasčių yra susijusi su DFP 2 išlaidų kategorija „Sanglauda, atsparumas ir vertybės“, kurią nagrinėjome savo metinės ataskaitos 6 skyriuje. Mūsų klaidų lygis susijęs su Finansiniame reglamente, Bendrųjų nuostatų reglamente (BNR) ir Reglamente dėl ES finansinių interesų apsaugos nustatytomis mokėjimo sąlygomis. Nurodėme, kad nors Komisija sutiko su mūsų bendra nuomone, kad sanglaudos išlaidose yra reikšmingas klaidų lygis, Komisijos klaidų įvertiniai buvo gerokai mažesni nei mūsų. Audito Rūmų įvertintas DFP 2 išlaidų kategorijos klaidų lygis buvo 6,4 %, o didžiausias Komisijos įvertis – 2,6 % (žr. 6.64–6.67 dalis).

32 Savo atsakymuose į mūsų metinės ataskaitos 1 ir 6 skyrių pastabas Komisija šį skirtumą aiškino tuo, kad Audito Rūmų įvertintas klaidų lygis buvo susijęs su bet koku taikytinų taisyklių pažeidimu. Komisija nebūtinai manė, kad susijusios išlaidos yra netinkamos finansuoti, ir pažymėjo, kad tam, kad už programas atsakingos institucijos ir Komisija taikytų finansines pataisas, klaida turi būti susijusi su pažeidimu, kaip apibrėžta BNR 2 straipsnio 36 dalyje⁸.

33 MVVA I tome laikomasi organizacinio valdymo tarybos strateginių gairių taip pat apibendrinant biudžeto valdymo rezultatus. Tai susiję su staigiu palūkanų normų padidėjimu ir infliacija, darančiais didelį spaudimą ES biudžetui, ir ribotomis biudžeto lankstumo galimybėmis pagal dabartinę DFP. Šie iššūkiai nurodyti mūsų metinės ataskaitos biudžeto ir finansų valdymui skirtame 2 skyriuje. Taip pat pažymėjome, kad neįvykdyti įsipareigojimai pasiekė rekordinį lygį – jie sudarė daugiau kaip 450 milijardų eurų. MVVA I tome tai nenurodyta, tačiau Komisija praneša apie neįvykdytų įsipareigojimų lygį savo ilgalaikėse ES biudžeto gaunamų ir netenkamų pinigų srautų prognozėse (žr. 01 dalį). MVVA III tomo 4 priede taip pat pateikiama informacija apie įsipareigojimus ir mokėjimus programos lygmeniu, bet ne apie neįvykdytus įsipareigojimus. Savo atsakymuose į 2 skyriaus pastabas Komisija nurodė, kad ji reguliariai informuoja Tarybą ir Europos Parlamentą apie numatomus poreikius ir kad ji toliau siūlys mokėjimų asignavimų lygius, kurie tinkamai atitiktų mokėjimų poreikius per metines biudžeto procedūras.

---

⁸ Tai nuoroda į 2014–2020 m. programavimo laikotarpiui taikomą BNR.

34 MVVA EGADP aptariama įvairiuose skirsniuose. I tomas apima bendrą jos panaudojimą ir vidaus kontrolės valdymą, o II tomo 3 priedas yra konkrečiai skirtas EGADP. MVVA I tome Komisija pažymėjo, kad jos kontrolės rezultatai patvirtina, jog visos 2022 m. atliktų mokėjimų tarpinės ir siektinos reikšmės yra pasiektos tinkamai.

35 Savo metinės ataskaitos 11 skyriuje nurodėme, kad 15 iš 281 mūsų audituotos EGADP tarpinės ir siektinos reikšmės buvo veikiamos tvarkingumo trūkumų. Manome, kad minimalus šių nustatytų faktų finansinis poveikis yra arti mūsų reikšmingumo ribos. Skyriuje pažymėta, kad 2022 m. MVVA 6 priede Vidaus audito tarnyba pabrėžė klausimą dėl EGADP įgyvendinimo, nurodydama, kad reikia toliau stiprinti ES biudžeto apsaugos priemones. Taip pat pažymėjome, kad mūsų nustatyti faktai ir išvados neatitiko Ekonomikos ir finansų reikalų generalinio direktorato (DG ECFIN) leidimus suteikiančio pareigūno pateikto patikinimo pareiškimo.

36 Savo atsakymuose į 11 skyriaus pastabas Komisija laikėsi nuomonės, kad jos pradinis „patenkinamo įvykdymo“ vertinimas buvo teisingas. Ji taip pat pažymėjo, kad Audito Rūmų išvados, kad kai kurios tarpinės ir siektinos reikšmės nebuvo tinkamai pasiektos, iš esmės grindžiamos skirtingu teisinių reikalavimų aiškinimu arba kokybinio vertinimo skirtumais.

Su veiksmingumu susijusių kiekybinių teiginių tikslumas 2022 m. MVVA I tome

37 Peržiūrėjome pagrindinius kiekybinius teiginius, kuriuos Komisija pateikė savo 2022 m. MVVA I tome. Tai apėmė 70 % didesnių nei 1 milijardo eurų sumų, dėl kurių Komisijos prašėme pateikti patvirtinamosios informacijos ir paaiškinimų ir kuriuos Komisija pateikė. Be to, tikrinome, ar I tomo atrinktos sumos atitiko MVVA prieduose, MVA ir ES finansinėse ataskaitose nurodytas sumas. Rengiant šią apžvalgą neatitikimų nenustatyta.

Baigiamosios pastabos

38 Teisinis terminas, pagal kurį Komisija MVVA turi pateikti iki kitų metų birželio mėn. pabaigos, riboja mūsų galimybes visapusiškai ją apžvelgti iki metinės biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros. Todėl šioje apžvalgoje daugiausia dėmesio skiriama 2022 m. MVVA I tomui (**01** ir **10** dalys).

39 Šis MVVA tomas parengtas laikantis Komisijos organizacinio valdymo tarybos strateginių gairių ir jame pateikti su 2022 m. biudžeto valdymu susiję pagrindiniai faktai ir rezultatai. Savo ankstesnėse ataskaitose pažymėjome, kad Komisija turėjo įdiegti geras MVVA rengimo procedūras, tačiau dar yra ką tobulinti, kiek tai susiję su surinktų veiksmingumo duomenų kokybe ir konsoliduotos informacijos apie veiksmingumą pateikimu (**11–24** dalys).

40 Savo apžvalgoje pažymėjome, kad, remdamiesi savo ankstesniu darbu, manytume, kad Komisija klimato srities išlaidoms skirtą įnašą BŽŪP srityje apskaičiuo per didelę suma. Atnaujinta naujos BŽŪP stebėjimo metodika bus taikoma nuo 2023 m. (**26** dalis).

41 Kalbant apie mūsų metinės ataskaitos turinį, MVVA atspindėjo tai, kad Komisijos išvados dėl konkrečių išlaidų sričių skiriasi nuo Audito Rūmų išvadų. Komisija pranešė, kad 2022 m. biudžete rizika atliekant mokėjimą yra 1,9 %, t. y. gerokai mažesnė už 4,2 % klaidų lygį, kurį nurodėme savo metinėje ataskaitoje. Audito Rūmai šį klaidų lygį apskaičiuoja laikydamiesi jiems pagal [ES sutartį suteiktų įgaliojimų](#) pateikti patikinimo pareiškimą (**28–32** dalys).

42 Kalbant apie EGADP, mūsų metinėje ataskaitoje padaryta išvada, kad 15 iš 281 mūsų audituotos EGADP tarpinės ir siektinos reikšmės buvo veikiamos tvarkingumo trūkumų. Šiais atvejais Komisija mūsų aiškinimui nepritarė. MVVA I tome nurodyta, kad visos 2022 m. atliktų mokėjimų tarpinės ir siektinos reikšmės buvo tinkamai pasiektos (**35–36** dalys).

43 Be to, savo metinėje ataskaitoje atkreipėme dėmesį į rekordinį 2022 m. neįvykdytų įsipareigojimų lygį. Tai nebuvo nurodyta MVVA I tome, tačiau Komisija į neįvykdytų įsipareigojimų lygį atkreipė dėmesį savo ilgalaikėse ES biudžeto gaunamų ir netenkamų pinigų srautų prognozėse (**33** dalis).

44 Mums atlikus MVVA I tome Komisijos pateiktų pagrindinių kiekybinių tvirtinimų peržiūrą kitų neatitikimų nenustatyta (**37** dalis).

Šią apžvalgą priėmė Audito Rūmų nario Jano Gregoro vadovaujama V kolegija 2023 m. spalio 24 d. Liuksemburge vykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas

Tony Murphy

Priedai

I priedas. Įvairių dalyvių funkcijos rengiant pagrindinius Komisijos veiksmingumo ataskaitų dokumentus

Ataskaita	Centrinės tarnybos (BUDG GD / Gen. sekr.)	GD	Kolegija
MVVA	<ul style="list-style-type: none"> ○ rengia ataskaitą ○ laikosi organizacinio valdymo tarybos strateginių gairių ○ tariaisi su atsakingais GD 	<ul style="list-style-type: none"> ○ nurodo pagrindinius klausimus / informaciją, kuri turi būti įtraukta į MVVA jų programų ataskaitose ir MVA ○ teikia grįžtamąją informaciją apie dokumentų projektus 	<ul style="list-style-type: none"> ○ užtikrina politinės informacijos nuoseklumą ○ tvirtina ataskaitą
PVA	<ul style="list-style-type: none"> ○ pateikia šablonus / instrukcijas / rekomendacijas (biudžeto aplinkraštį) ir rengia mokymus ○ peržiūri dokumentų projektus ir siunčia atsiliepimus atsakingiems GD 	<ul style="list-style-type: none"> ○ renka duomenis rodikliams ○ rengia programų ataskaitas 	<ul style="list-style-type: none"> ○ tvirtina ataskaitą (kaip biudžeto projekto pasiūlymo dalį)
MVA	<ul style="list-style-type: none"> ○ pateikia šablonus / instrukcijas / rekomendacijas ○ peržiūri dokumentų projektus ir siunčia grįžtamąją informaciją atsakingiems GD ○ organizuoja tarpusavio vertinimus 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rengia ataskaitą ○ pasirašo ataskaitą (generalinis direktorius) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ sprendžia, kokie bus tolesni veiksmai

II priedas. Programų veiksmingumo ataskaitos

Į III tomo techninius priedus įtrauktose PVA glaustai ir vienodai pristatomos visos pagal DFP finansuojamos ES išlaidų programos, o pagrindiniai jų elementai yra šie:

- kas yra programa (misija, tikslai ir struktūra, sąsaja su 2014–2020 m. DFP);
- biudžeto vykdymas ir veiksmingumas;
- indėlis įgyvendinant horizontaliuosius prioritetus, pavyzdžiui, žaliuosius, lyčių ir skaitmeninius;
- Veiksmingumo vertinimas, grindžiamas pagrindiniais veiksmingumo rodikliais, rodančiais rodiklio pradinę, tikslinę reikšmę ir faktinę vertę, taip pat vertinimas, ar pažangos siekiama pagal planą;
- indėlis siekiant darnaus vystymosi tikslų.

Santrumpos

BNR: Bendrųjų nuostatų reglamentas

BUDG GD: Biudžeto generalinis direktoratas

BŽŪP: bendra žemės ūkio politika

DFP: daugiametė finansinė programa

ECFIN GD: Ekonomikos ir finansų reikalų generalinis direktoratas

EGADP: Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė

FR: Finansinis reglamentas

MVA: metinė veiklos ataskaita

MVVA: metinė valdymo ir veiklos ataskaita

PVA: programų veiksmingumo ataskaitos

Terminų žodynelis

Bendra žemės ūkio politika: viena bendra ES žemės ūkio politika, apimanti subsidijas ir įvairias kitas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą, deramą ES ūkininkų gyvenimo lygį, skatinti kaimo plėtrą ir saugoti aplinką.

Bendrujų nuostatų reglamentas: reglamentas, kuriuo nustatomos visiems penkiems Europos struktūriniais ir investicijų fondams taikomos taisyklės.

Biudžeto įvykdymo patvirtinimas: kasmet Europos Parlamento priimamas sprendimas, kuriuo patvirtinama, kad Komisija galutinai įvykdė biudžetą.

Darnaus vystymosi tikslai: Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. nustatyti 17 tikslų, kuriais skatinami visų šalių veiksmai žmonijai ir planetai itin svarbiose srityse.

Daugiametė finansinė programa: ES išlaidų planas, kuriame (paprastai septyneriems metams) nustatomi prioritetai (grindžiami politikos tikslais) ir viršutinės ribos. Tai struktūra, pagal kurią sudaromi metiniai ES biudžetai, apribojant kiekvienos išlaidų kategorijos išlaidas.

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė: ES finansinės paramos mechanizmas, kuriuo siekiama švelninti COVID-19 pandemijos ekonominį ir socialinį poveikį ir skatinti ekonomikos atsigavimą, taip pat spręsti iššūkius, kylančius siekiant žalesnės ir labiau skaitmenizuotos ateities.

Finansinis reglamentas: taisyklės, reglamentuojančios ES biudžeto nustatymą, panaudojimą ir susijusius procesus, pavyzdžiui, vidaus kontrolę, ataskaitų teikimą, auditą ir biudžeto įvykdymo patvirtinimą.

Įsipareigojimas: biudžeto suma, skirta finansuoti konkrečiam išlaidų punktui, pavyzdžiui, sutarčiai ar susitarimui dėl dotacijos. Neįvykdyti įsipareigojimai yra prisiimtų, bet dar nepaverstų mokėjimais įsipareigojimų suma.

Klaida: neteisingo skaičiavimo ar pažeidimo dėl teisinių ir sutartinių reikalavimų nesilaikymo rezultatas.

Klaidų lygis: statistinis klaidų lygio, darančio poveikį populiacijai, įvertis, pagrįstas reprezentatyvios šios populiacijos operacijų imties testavimu.

Klimato aspekto integravimas: su klimatu susijusių aspektų įtraukimas į visas politikos sritis, priemones, programas ir fondus.

Klimato kaita: Žemės klimato pokyčiai, dėl kurių atsiranda naujų ilgalaikių meteorologinių reiškinių.

Metinė ataskaita: Audito Rūmų metinė audito ataskaita, kurioje pateikiamas ES finansinių ataskaitų patikimumo ir jose atspindimų operacijų tvarkingumo patikinimo pareiškimas, kurį pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, Audito Rūmai turi pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai.

Metinė valdymo ir veiklos ataskaita: kasmet Komisijos rengiama ES biudžeto valdymo ir pasiektų rezultatų ataskaita, kurioje apibendrinama jos generalinių direktoratų ir vykdomųjų įstaigų metinėse veiklos ataskaitose pateikta informacija.

Metinė veiklos ataskaita: ataskaita, kurią rengia kiekvienas Komisijos generalinis direktoratas, ES institucija ir įstaiga ir kurioje nurodoma, kaip jie vykdė savo veiklą siekdami savo tikslų ir kaip panaudojo savo finansinius ir žmogiškuosius išteklius.

Netiesioginis valdymas: ES biudžeto vykdymo metodas, kai Komisija paveda vykdymo užduotis kitiems subjektams (pavyzdžiui, ES nepriklausančioms šalims ir tarptautinėms organizacijoms).

Organizacinio valdymo taryba: centrinė Komisijos valdymo įstaiga, kuri vykdo koordinavimo, priežiūros, konsultavimo veiklą ir nustato strategines kryptis organizaciniais klausimais, įskaitant išteklių paskirstymą ir rizikos valdymą. Ji posėdžiauja reguliariai, jai pirmininkauja generalinis sekretorius ir joje dalyvauja už biudžetą, žmogiškuosius išteklius ir saugumą atsakingi generaliniai direktoriai bei Teisės tarnybos generalinis direktorius. Vyresnieji atitinkamų Komisijos narių kabinetų nariai dalyvauja stebėtojų teisėmis.

Pasidalijamasis valdymas: ES biudžeto lėšų panaudojimo metodas, kai, priešingai nei tiesioginio valdymo atveju, Komisija užduočių vykdymą perduoda valstybėms narėms, išlaikydama galutinę atsakomybę.

Patikimas finansų valdymas: išteklių valdymas pagal ekonomiškumo, efektyvumo ir veiksmingumo principus.

Programa: priemonės, kuriomis įgyvendinami konkretūs ES politikos tikslai, paprastai vykdamas bendrai finansuojamus projektus.

Programos ataskaita: metinio biudžeto projekte Komisijos prašomų veiklos asignavimų kiekvienai išlaidų programai pagrindimas, remiantis ankstesnių metų įgyvendinimu, vertinamu pagal rodiklius.

Rodiklis: informacija, naudojama veiksmingumo aspektui matuoti ar vertinti. Pagrindiniu veiksmingumo rodikliu vertinamas veiksmingumas, palyginti su pagrindiniais tikslais.

Skaitmeninimas: skaitmeninių technologijų ir suskaitmenintos informacijos pritaikymas procesams ir užduotims.

Specialioji ataskaita: dokumentas, kuriame išdėstyti Audito Rūmų audito, siekiant nustatyti, ar veikla atitiko patikimo finansų valdymo principus ir ar pasiekti jos tikslai, metu nustatyti faktai.

Tiesioginis valdymas: tik Komisijos vykdomas ES fondo ar programos valdymas, priešingai nei pasidalijamojo valdymo ar netiesioginio valdymo atveju.

Tvarkingumas: operacijos arba veiklos atitikties taikytinoms taisyklėms ir teisės aktams, taip pat bet kokiems sutartiniais įsipareigojimams mastas.

Audito Rūmų grupė

Šią apžvalgą priėmė Audito Rūmų nario Jano Gregoro vadovaujama V audito kolegija „Sjungos finansavimas ir administravimas“. Užduočiai vadovavo Audito Rūmų narys Jorg Kristijan Petrovič, jam padėjo kabineto vadovas Martin Puc, kabineto atašė Mirko Iaconisi, pagrindinis vadybininkas Colm Friel, užduoties vadovas Mircea-Cristian Martinescu, auditoriai Dana Šmíd Foltýnová ir Roland Schober. Diagramas parengti padėjo Jesús Nieto Muñoz. Kalbinę pagalbą teikė Laura Mcmillan.

AUTORIŲ TEISĖS

© Europos Sąjunga, 2023 m.

Europos Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika nustatyta [Audito Rūmų sprendime Nr. 6-2019](#) dėl atvirųjų duomenų politikos ir pakartotinio dokumentų naudojimo.

Jeigu nenurodyta kitaip (pavyzdžiui, atskiruose pranešimuose dėl autorių teisių), ES priklausantis Audito Rūmų turinys yra licencijuojamas pagal [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenciją](#). Todėl paprastai pakartotinis naudojimas yra leidžiamas, jeigu tai tinkamai pažymima ir nurodomi bet kokie padaryti pakeitimai. Asmenys, kurie pakartotinai naudoja Audito Rūmų turinį, neturi iškreipti pirminės prasmės ar minties. Audito Rūmai nėra atsakingi už bet kokius pakartotinio naudojimo padarinius.

Būtina gauti papildomą leidimą, jei tam tikrame turinyje vaizduojami privatūs asmenys, kurių tapatybę galima nustatyti, pavyzdžiui, Audito Rūmų darbuotojų nuotraukose, arba jame pateikiami trečiųjų asmenų kūriniai.

Gavus tokį leidimą, juo panaikinamas ir pakeičiamas pirmiau minėtas bendrasis leidimas ir jame aiškiai nurodomi bet kokie naudojimo apribojimai.

Siekiant naudoti ar atgaminti turinį, kuris nepriklauso ES, gali reikėti prašyti leidimo tiesiogiai iš autorių teisių turėtojų.

Programinei įrangai ar dokumentams, kuriems taikomos pramoninės nuosavybės teisės, pavyzdžiui, patentams, prekių ženklams, registruotiems dizainams, logotipams ir pavadinimams, Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika netaikoma.

Europos Sąjungos institucijų europa.eu domeno svetainėse pateikiamos nuorodos į trečiųjų asmenų svetaines. Audito Rūmai jų nekontroliuoja, todėl raginame peržiūrėti jose pateiktą privatumo ir autorių teisių politiką.

Audito Rūmų logotipo naudojimas

Audito Rūmų logotipas negali būti naudojamas be išankstinio Audito Rūmų sutikimo.

PDF	ISBN 978-92-849-1256-8	ISSN 2811-8251	doi: 10.2865/087835	QJ-AN-23-003-LT-N
-----	------------------------	----------------	---------------------	-------------------

Metinė valdymo ir veiklos rezultatų ataskaita (MVVA) yra Komisijos rengiama aukšto lygio ES biudžeto veiksmingumo ataskaita ir Komisijos metinių finansinių ataskaitų rinkinio dalis. Susiję teisiniai terminai riboja tai, ką galime visapusiškai išnagrinėti atsižvelgdami į metinę biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą, todėl šioje apžvalgoje daugiausia dėmesio skiriama 2022 m. MVVA I tomui. Savo apžvalgoje pažymime, kad apskritai Komisija turėjo geras jos rengimo procedūras. Taip pat pabrėžiame, kad MVVA atspindi tai, kad Komisija nepitaria tai pačiai išvadai, kokią darome dėl konkrečių išlaidų sričių, ir kad buvo galima pagerinti veiksmingumo duomenų kokybę.

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Užklauso: eca.europa.eu/lt/contact
Interneto svetainė: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI